ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ГАЗЕТА ЎЗНАГАРОДЖАНА ГАНАРОВАЙ ГРАМАТАЙ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БССР

1989 ЧАЦВЕР 28 ВЕРАСНЯ

№ 25 (1618)

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМСАМОЛЬСКАГА І ПРАФСАЮЗНЫХ КАМІТЭТАЎ БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

ТЭЛЕТАЙП

АБ ЗМЕНЕ СТРУКТУРЫ

партыйнай арганізацыі БДУ імя У. І. Леніна ішла размова на пасяджэнні бюро парткома. Падставай для стварэння партыйнай арганізацыі філасофска-эканамічнага факультэта з правамі пярвічнай стала адкрыццё ва універсітэце філасофска-эканамічнага факультэта. Праўда, немалаважную ролю адыгралі крытычныя заўвагі і прапановы па структуры партыйнай арганізацыі універсітэта, якія зыходзілі ад ніжэйшага звяна — пярвічных партарганізацый і асобных камуністаў, а таксама неабходнасць выканання рашэнняў VI справаздачна-выбарнай партыйнай канферэнцыі БДУ.

У састаў партыйнай арганізацыі філасофска-эканамічнага факультэта вырашана ўключыць партарганізацыі наступных кафедраў: марксісцка-ленінскай філасофіі прыродазнаўчых факультэтаў, палітэканоміі гуманітарных факультэтаў, палітэканоміі прыродазнаўчых факультэтаў, гісторыі філасофіі і логікі, марксісцка-ленінскай этыкі, эстэтыкі і навуковага атэізму.

З. АЛЯКСАНДРАВА.

«РЫХТУЙ САНІ ЛЕТАМ!»

— сцвярджае народная мудрасць. Прытрымліваюцца гэтай аксіёмы і члены вучонага савета БДУ.

Таму і вынеслі на парадак дня пасяджэння вучонага савета наступнае пытанне: вынікі прыёму студэнтаў на першы курс у 1989 годзе і задачы універсітэта па папярэдняму адбору абітурыентаў у выпускных класах сярэдніх школ і арганізацыі прыёму ў 1990 годзе.

Т. ДОЎНАР.

ПАВАЖАНЫ ПЕРШАКУРСНІК!

Калі ты хочаш за час вучобы ва універсітэце атрымаць яшчэ адну прафесію, прыходзь на ФГП. Ён дапаможа табе стаць:

— лектарам-прапагандыстам таварыства «Веды»;

— арганізатарам фізкультурна-масавай і спартыўнай работы;

— арганізатарам работы з дзецьмі і падлеткамі;

— арганізатарам культурна-асветніцкай работы;

— арганізатарам турысцка-экскурсійнай работы або інструктарам-метадыстам па турызме;

— выкладчыкам стэнаграфіі.

Тэрмін навучання — 1 год.

Жадаючым дастаткова звярнуцца ў камітэт камсамола свайго факультэта або ў дэканат факультэта грамадскіх прафесій (вул. Бабруйская, 9, пакой 61).

Э. ДАНІЛАВА.

Яшчэ некалькі тыдняў назад пяцікурсніца ФПМ Наташа Цагойка была байцом будатрада «Лятучы галандзец». Зараз Якуцкі край, далёкія мясціны за Палярным Кругам, дзе давялося працаваць, сябры-будатрадаўцы жывуць ва ўспамінах. Вучыцца Наташы засталося зусім нямнога, да лістапада, потым, пасля апошняй сесіі — пераддыпломная практыка. Для будучага праграміста гэты год — развітальны з універсітэтам.

Фота С. ГРЫЦА.

НЕАДКЛАДНА!

ЧАКАЕМ ПЕРАМЕН

Усё пачалося з таго, што мы маем звычку маўчаць. Калі ўсе разам — здаецца, незадаволены, а калі адзін на адзін — «Скаргаў і заяў не маю!» Яно зразумела: венік прасцей па пруточку паламаць.

11 верасня (чытайце «Беларускі універсітэт», № 24) прадстаўнікі розных факультэтаў сабраліся разам, каб высветліць адносіны рэктарата да Указання «Аб ваеннай падрыхтоўцы студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў, звольненых з ваеннай службы».

Камень спатыкнення — заўважаная студэнтамі несправядлівасць: той, хто не адслужыў у арміі вызначаны тэрмін, вызваляецца па жаданню ад ваеннай падрыхтоўкі, той жа, хто прайшоў вайсковую школу цалкам, абавязаны асвойваць і афіцэрскую спецыяльнасць, іначай не зможа быць ні фізікам, ні юрыстам, ні філалагам. Дыялог паміж студэнтамі і адміністрацыяй прыносіць, зразумела, больш карысці, чым канфрантацыя.

Членамі вучонага савета, на якім разглядалася гэтае пытанне, было прынята рашэнне: ліст з адпаведным патрабаваннем накіраваць у Міністэрства абароны СССР і Дзяржкамітэт СССР па народнай адукацыі. Абяцанне выканана. Прыводзім поўны тэкст гэтага дакумента:

«Дзяржадукацыя СССР. Тав. Ягадзіну Г. А.

Рэктарат Белдзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна інфармуе Вас аб тым, што прынятае Міністэрствам абароны СССР і Дзяржкамітэтам СССР па народнай адукацыі Указанне «Аб ваеннай падрыхтоўцы студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў, звольненых з ваеннай службы» ад 23 мая 1989 года № 31-3 трактавана студэнтамі, звольненымі з радоў Савецкай Арміі да 1989 года, як праява сацыяльнай несправядлівасці да іх.

У сувязі з гэтым рэктарат Белдзяржуніверсітэта просіць прадаставіць вучонаму савету права самастойна вырашаць пытанне аб добраахвотнасці наведвання заняткаў па ваеннай падрыхтоўцы студэнтаў, звольненых у запас з Узброеных Сіл СССР».

ШТО НОВАГА?

Бат Белая — «пазаштатнік»

Мінула пяць гадоў, як Бат Белая, скончыўшы вучобу ў Савецкім Саюзе, паехаў працаваць на радзіму — у Іарданію. Два тыдні назад ён прачытаў сваю першую лекцыю для студэнтаў аддзялення міжнароднай журналістыкі нашага універсітэта. Пакуль у якасці «пазаштатнага» выкладчыка. Ні выкладчыку, ні аўдыторыі гэтая акалічнасць нікольк не перашкаджала. Магчымасць правядзення лекцыі «Інфармацыя на радыё і тэлебачанні (на прыкладзе Іарданіі, у параўнанні з іншымі краінамі)» на арабскай мове з'явілася дзякуючы курсам павышэння кваліфікацыі для выпускнікоў-замежнікаў. На факультэт журналістыкі ў гэтым годзе прыехала 11 чалавек. Сярод іх работнікі цэнтральных органаў друку, галоўны рэдактар Агенцтва друку Гвінеі, два выкладчыкі журналісцкіх дысцыплін.

Вучэбны план курсаў быў падрыхтаваны загадзя — яшчэ ў мінулым годзе. Улічвалася ўсё: і тыя змены, што адбыліся ў нашай краіне, і новыя павевы беларускай журналістыкі.

З якой мэтай праводзяцца курсы?

Намеснік дэкана факультэта журналістыкі па рабоце з замежнымі студэнтамі Ангеліна Аляксандраўна Рудэнка лічыць, што патрэбны яны абодвум бакам не толькі для таго, каб не перарывалася сувязь паміж студэнтамі-замежнікамі і факультэтамі.

— У сябе на радзіме кожны наш выпускнік з'яўляецца чалавекам, які бачыў уласнымі вачыма Савецкі Саюз. Цяпер, калі ва ўсім свеце такім вялікім стаў інтарэс да нашай краіны, да іх звяртаюцца за тлумачэннямі, патрабуюць адказаў на складаныя пытанні.

Пакуль Бат Белая «пазаштатнік». Але, магчыма, у перспектыве на арабскай мове будзе гучаць не адна, а цыкл лекцый па радыё- і тэлежурналістыцы. А калі ўлічыць, што і рускай мовай выпускнікі універсітэта валодаюць нядрэнна, атрымліваецца, і савецкія студэнты змогуць вывучаць замежную журналістыку з першакрыніц.

М. ПАРХІМОВІЧ.

АДДЗЯЛЕННЕ СУВЯЗІ

НЕ ГАВОРЫМ ПА-БЕЛАРУСКУ

Сёння ўсё часцей і часцей ідзе гаворка аб паглыбленым вывучэнні беларускай мовы. Датычыць гэта і нас, журналістаў. Ну як, скажыце, будзеце адчуваць сябе вы, прыехаўшы працаваць у раённую газету, якія большасцю выходзяць на беларускай мове, або на радыё ці тэлебачанні, дзе таксама аддаецца перавага праграмам, што гучаць па-беларуску. Безумоўна, няёмка.

Што ж прапануе нам родны факультэт? Па-беларуску чытаецца... беларуская мова. Усе астатнія дысцыпліны — на рускай.

У першы дзень заняткаў на арганізацыйным сходзе дэкан факультэта журналістыкі А. Г. Слука прапанаваў усім першакурснікам уступіць у Таварыства беларускай мовы. Сярод нас ёсць студэнты, якія не супраць падтрымаць гэту прапанову. Але з чым мы туды прыйдзем? У Статуце ТБМ запісана: «Таварыства лічыць, што справа сумлення і патрыятычнага абавязку кожнага беларуса, кожнага жыхара рэспублікі шанаваць і вывучаць беларускую мову, свабодна валодаць ёю, карыстацца ў штодзённым жыцці». На жаль, пра сябе мы гэтага сказаць не можам. Так што давайце выпраўляць уласныя памылкі разам. Таму прапаную правесці сустрэчу студэнтаў першага курса факультэта журналістыкі з прадстаўнікамі дэканата і выкладчыкамі. Тэма яе: «Пашырэнне ўжытку беларускай мовы ў вучэбным працэсе».

А. ЮРЫН,
студэнт факультэта журналістыкі.

ВЫ ЧУЛІ?

Пра яшчэ адну

ўзнагароду на рахунку алімпійскага чэмпіёна К. Маджыдава. Камандар прывёз яе са швейцарскага горада Марціні. Не так даўно тут праходзіў 37-ы чэмпіянат свету па класічнай барацьбе, у якім прынялі ўдзел спартсмены больш чым з 40 краін.

Мацнейшай была зборная СССР. На яе рахунку — 5 залатых, 2 сярэбраныя і 2 бронзавыя ўзнагароды.

У перамогу савецкай барцоўскай дружыны вялікі ўклад унеслі спартсмены Беларусі. Асаблівая падзяка — выпускніку юрыдычнага факультэта Камандару Маджыдаву. Ён заваяваў залаты медаль у вагавай катэгорыі да 62 кг.

— Разумееце,— узбуджана гаварыў Камандар, адказваючы на шматлікія пытанні карэспандэнта «Советского спорта»,— паўднёвакарэйскі спартсмен «закрыўся» і разлічваў пратрымацца, а там — што суддзі скажуць. Змагацца з такім сапернікам проста немагчыма.

І ўсё ж беларускі спартсмен прыклаў усе свае намаганні і аказаўся на вышэйшай прыступцы п'едэстала гонару.

Удзельнічаў у чэмпіянаце і другі наш барэц — студэнт юрыдычнага факультэта Сяргей Дземяшкевіч. Толькі нехапіла вопыту перашкодзіў яму стаць прызёрам чэмпіянату свету.

З. МІХНЕВІЧ.

НУ І НУ!

Лён палаў на нашых вачах. На такую долю ён быў асуджаны з самага пачатку — трэці (ці то чацвёрты) сорт ніякаму заводу не патрэбны. Не ведаючы ні расцэнак, ні нормы на дзень, ні таго, што працуем задарма, мы шчыравалі на полі калгаса «Рассвет» два тыдні. Атрымлівалася, гарэлі нашы мазалі, боль палаючых рук, спіны, якія пасля першых дзён працы ледзь разгіналіся.

Уласныя вочы запэўнівалі нас у тым, што працаваць старанна — дрэнна; лічыць калгасныя капейкі, латаючы прарэхі безгаспадарчасці,— сабе даражэй. А паколькі прадукцыйнасць працы развеялася разам з попелам таго пажарышча, у сярэднім зарабілі мы ад 4 да 20 рублёў. Пасля такога мінулагодняга ўрока гульні ў «добраахвотнасць», прабачце, не для нас.

Т. ГУЦАЛЕНКА,
студэнтка журфака.

Калі і як узнікла першая «студэнцкая бульба» зараз дакладна выявіць немагчыма. Зразумела толькі, што не ад добрага жыцця. Пустыя паліцы нашых прадуктовых крам, няма доўгачакаемага прагрэсу ў нашай перадавой навуцы — зачараванае кола. Па ім імчаць цэлыя пакаленні студэнцтва. А ці не час ужо спыніцца, выбраць курс і рушыць у адным напрамку?

ПА САКРЭТУ УНІВЕРСІТЭТУ

ДЗЕ ЗНОЙДЗЕШ — ТАМ ЗГУБІШ...

У месяцы верасні студэнт X праслухоўвае 25 працэнтаў ад выкладзенага за першы семестр навучальнага года матэрыялу (па дадзеных вучэбных планаў і статыстычных справаздач Дзяржкамітэта па народнай адукацыі), што складае 156 гадзін (прыкладна 1,5 вучэбнай дысцыпліны). Якая колькасць ведаў так і не знайшла свайго студэнта за чатыры (з пяці) гады вучобы? Неабходна таксама ацаніць значнасць страт па ўсім Савецкім Саюзе...

ЗАЎВАГА. Пры вырашэнні задачы марна звяртацца да афіцыйных дакументаў — пра гэты месяц там сказана не больш і не менш за астатнія. Не паляніцеся зазірнуць на калгасныя і саўгасныя палі, наведайце вучэбныя аўдыторыі.

ВАРЫЯНТ I. Узаемаадносіны вучэбнага плана і студэнцкай бульбы досыць складаныя і заблытаныя. У кожным канкрэтным выпадку, страціўшы надзею на падтрымку роднага міністэрства ў выглядзе карэкціроўкі, маўкліва пакутуе першы. Усведамляючы сваю беспакаранасць, усё даўжэй (бывае, да сярэдзіны кастрычніка) уладарыць другая. Так будзе, пакуль не знойдзецца смелы чалавек, які раскрые таямніцу мудрагелістых вытварэнняў: «А месяцаў жа дзевяць!» і прапануе назваць Днём ведаў першага кастрычніка. Ва ўсялякім разе такое рашэнне выглядала б сумленным і больш карысным для справы падрыхтоўкі спецыялістаў. Вы чакаеце? І я таксама. А хто адважыцца?

ВАРЫЯНТ II. Можна паспець прачытаць дзве лекцыі за адну пару. Здараецца, выкладчык «мінае» не вельмі важныя тэмы. Практыкуецца ўвядзенне дадатковых лекцый, пропуск семінараў. Вось вам і выйсце. Засталося толькі растлумачыць кіраўнікам прымаючых арганізацый, што тэмы, сапраўды, не вельмі патрэбныя, што «галопам па Еўропах» — самая перадавая методыка выкладання, а пытанні практычнай падрыхтоўкі не ў кампетэнцыі ВНУ. Не забыцца б яшчэ зазірнуць у вочы 9/10 выпускніка. Паспець бы ў час зразумець, што «бульбяныя» месяцы пазбаўляюць народную гаспадарку кожнага дванаццатага маладога спецыяліста.

ПАДКАЗКА. Кіраўніцтва універсітэта знайшло яе ў гэтым годзе, вырашыўшы «ашчадзіць» «бульбе» адзін месяц вучобы студэнта замест некалькіх. Пашырыць межы сутак дэканат, зразумела, не ў стане, але «раскідаць» на некалькі гадоў гадзіны, страчаныя другакурснікамі, пры ўмове «адкрытасці» верасня яму пад сілу.

ВАРЫЯНТ III. Ці не прасцей зрабіць так, каб калгасам студэнты былі нявыгадныя?

М. СТАТКЕВІЧ.

ЛОМАНЫ ГРОШ

Па чым «інтэлектуалы»?

Пра велізарную каштоўнасць студэнцкіх галоў мы чуем, чытаем, ведаем. А вось да маладых, працавітых, дужых рук навучэнцаў ні ў сацыёлагаў, ні ў статыстаў, ні тым больш у эканамістаў рукі не даходзілі. Працоўныя справы будучых «платонаў» і «эдысонаў» лічыліся высокародным юнацкім парывам, патрыятычнай акцыяй і таму, відаць, нашы чыноўнікі вырашылі не абцяжарваць сябе марнай працай — навошта ацэньваць дармавое?

Сёння студэнцкая бульба не чыста сімвалічная кампанія, а дзелавое супрацоўніцтва навучэнцаў і гаспадарнікаў. Усе адносіны з разраду «духоўных» перайшлі, як і належыць, у грашовыя. Ну, а грошы любяць падлік. Якім жа было здзіўленне ў Дзяржаграпроме БССР, калі мы звярнуліся да іх за статыстычнай даведкай «кошту студэнцкіх рук». Выявілася, што затраты і прыбытак ад студэнтаў на сельгасработах ніхто не лічыў і не збіраецца. «Гэта і не ўзброенаму статыстыкай зразумела: гаспадаркам выгадней мець дастатковую колькасць сваіх штатных працаўнікоў, чым штогод «турбаваць» студэнтаў, адрываць ад вучобы. Але абставіны зноў пераважаюць нашы жаданні»,— заявіў кампетэнтны субяседнік. І дадаў: «Рабіць падлік — лішнія клопаты, а да таго ж зусім непатрэбныя. Нічога ад гэтага не зменіцца: «бульба», на жаль, яшчэ доўгі час будзе неад'емнай часткай студэнцкага жыцця».

Сапраўды, лічбы бяссільныя самі па сабе. Скажам, у Бялыніцкім РАПА добра ведаюць, што сабраць ураджай бульбы можна і пры дапамозе 600 студэнтаў (і ў мінулым годзе практыка гэта пацвердзіла), але запрашаюць удвая больш. Кіраўніцтва райаграпрома шчыра прызнаецца, што вымушана падстрахоўвацца на выпадак капрызаў надвор'я. А гаспадаркам не ў цяжар такая падстрахоўка, калі нават арандатары згаджаюцца дзяліцца сваім прыбыткам са студэнтамі. Словам, да паслуг навучэнцаў звяртаюцца ўсе. Эканамічна моцным калектывам гэта вельмі выгадна, а нізкарэнтабельным гаспадаркам іншага выйсця няма. Зрэшты, і тыя, і другія спрабуюць «наняць» як мага больш студэнцкіх сельгасатрадаў. Відаць, не надта дорага каштуюць «інтэлектуалы»?

М. МАСТОЎСКІ.

ДА ЧАГО ДАЙШОЎ ПРАГРЭС!

Як студэнты БДУ замяняюць «ККУ»

Як зрабіць так, каб «другі хлеб» убіраўся з меншымі ахвярамі? Як вызваліць ад гэтай работы пакуль незаменныя студэнцкія рукі? Выхад адзін — механізацыя бульбаўборачных работ. Аб тым, як вырашаецца гэта пытанне, мы пацікавіліся ў Цэнтральным навукова-даследчым інстытуце механізацыі і электрыфікацыі сельскай гаспадаркі Нечарназёмнай зоны СССР (ЦНДІМЭСГ). Вось дзе, падумалася, сканцэнтравана перадавая навуковая думка. Але скажу шчыра: пабываўшы ў лабараторыі апрацоўкі і ўборкі бульбы (звярніце ўвагу: уборкі!), пераканалася: не хутка ажыццявіцца вечная мара студэнтаў, а нам давядзецца доўга яшчэ пераконваць іх у тым, што дапамога калгасам і саўгасам — пачэсны абавязак.

Тут займаюцца ўсім, толькі не распрацоўкай бульбаўборачнай тэхнікі. Праўда, мой візіт не быў дарэмным, і такую-сякую інфармацыю аб механізацыі сельскагаспадарчых работ я атрымала. Вось што паведаміў намеснік загадчыка лабараторыі, кандыдат тэхнічных навук Дзям'ян Пятровіч Бельчык:

— Пытаецеся, ці бачна перспектыва, калі студэнты не будуць прыцягвацца да ўборкі бульбы? Не ведаю, магчыма, гэта калі-небудзь і здарыцца, толькі не хутка. Сёння бульбаўборачную тэхніку можа мець кожная гаспадарка — яе дастаткова і айчыннай, і замежнай. Чым, скажам, дрэнны бульбаўборачны камбайн ККУ-2А, распрацаваны і выпушчаны на Разанскім вытворчым аб'яднанні «Разсельмаш». Ён адпавядае лепшым сусветным узорам. Але набываюць яго калгасы і саўгасы неахвотна. Можна зразумець тыя гаспадаркі, якія не могуць выкарыстаць тэхніку з-за камення, якім літаральна ўсеяны палеткі (праўда, пры жаданні і тут можна знайсці выйсце: ЦНДІМЭСГ распрацаваў і ўкараніў у серыйную вытворчасць цэлы комплекс машын для збору камення). А што гаварыць пра тыя, дзе бульбаўборачная тэхніка ёсць, але круглы год на адпачынку? Так яна сапраўды ніколі сябе не акупіць. Калі ж правільна эксплуатаваць яе, то адбудзецца гэта ўжо гады праз два. Адзначу, што ў Інстытуце механізацыі і электрыфікацыі паклапаціліся аб тым, каб машыны працавалі даўжэй. Тут акрамя тэхнічных рэкамендацый па апрацоўцы бульбы ў час вегетацыі (ад гэтага залежыць якасць уборкі камбайнамі) вынайшлі культыватар для яе апрацоўкі (КВК-4).

А зараз давайце падумаем, ці толькі ў стэрэатыпе мыслення справа? Ці не можа быць наадварот: гаспадаркі з ахвотай узялі б тэхніку, ды баяцца, што з ёю клопатаў не абярэшся — будзе больш стаяць, чым працаваць. Карціна звыклая: на калгасным палетку то тут, то там замерлі бульбаўборачныя камбайны. І «ажывіць» іх не так проста: спецыяліста не заўсёды знойдзеш, ды і запчасткі «выбіць» нялёгка. Напэўна, зручней выкарыстаць больш надзейную рабочую сілу — студэнтаў. Думаю, не хутка здарыцца адваротнае.

З. АЛЯШКЕВІЧ.

ВЫЯЗНАЯ РЭДАКЦЫЯ «БЕЛАРУСКАГА УНІВЕРСІТЭТА»

Не сказаць, каб мы вельмі пільна ўглядаліся ў сціплую панараму вёсачкі, але гэтую аднапавярховую будыніну на ўзгорку прыкмецілі сярод дрэў адразу. Збочылі з галоўнай дарогі, пад'ехалі. Па ўсім відаць, што яшчэ нядаўна тут завіхаліся будаўнікі, а цяпер часовымі гаспадарамі сталі студэнты. Пусты надворак, гулкі калідор. Удалечыні пабудовы мехдвара, абсягі калгасных палёў, сям-там трактары на іх.

Цішыня тут, у пакоі, застаўленым ложкамі, не была соннай. Чалавек, які сядзеў за сталом, таксама працаваў. Засяродзіўшыся на сваіх справах, ён нешта пісаў. Яму было зручна: ціха — сюды не далятаў гул трактароў, праблемы і пытанні, што адольвалі за парогам, таксама засталіся за ім.

Магілёўскую вобласць у трагічны час зачапіла чорнае крыло Чарнобыльскай катастрофы, занесла на беларускую зямлю невядомую раней хваробу. І сама прырода, і людзі змагаюцца з ёю. Сваю добрую справу робіць час.

Сёлетняя студэнцкая «бульба» размясціла памагатых па калгасах і саўгасах і ў тых раёнах, якія не мінулі брудныя вятры.

Як жывуць, працуюць, харчуюцца, адпачываюць студэнты?

— Раён у нас даволі чысты, але ёсць дзве брудныя плямы: на тэрыторыі калгаса «Герой працы» і саўгаса «Савінічы». Там і забеспячэнне асаблівае і аплата працы адпаведная. Студэнтаў у названых гаспадарках няма,— зазначыў на першых хвілінах нашай размовы першы сакратар райкома камсамола Аляксандр Шапкін.

Няма — значыць, праўда. Наш шлях — у саўгас «Высакоўскае», дзе працуюць студэнты юрфака.

З хлопцамі і дзяўчатамі давялося размаўляць і ў полі пад час абеду, і ў інтэрнаце, дзе яны размясціліся. Высветлілася, што дакладнай інфармацыі па радыяцыйным забруджванні ніхто са студэнтаў не памятае, хоць, здаецца, і называлі ім нейкія лічбы на сустрэчы з адміністрацыяй саўгаса. Галоўнае, што жыць і працаваць тут можна. Але ж:

— Ведаеце, мы ў мінулым годзе працавалі ў Краснапольскім раёне. Там таксама гаварылі, што радыяцыя ў норме, што ў іх самая чыстая гаспадарка. А як толькі мы паехалі, з вёскі пачалі высяляць людзей. І ў газетах потым ужо праўду пісалі аб той вёсачцы Ясенька, дзе мы бульбу таксама капалі.

Супакоіць студэнтаў магла толькі праўда. Але прыбор ДРГ-01Т, які па маёй просьбе прыхапіў з сабою ўрач санэпідэмстанцыі Ігар Гаеўскі, не працаваў. Каторы дзень ён без элемента сілкавання — гэта дэфіцыт і ў Клімавічах, і ў Магілёве.

Адказны работнік Міністэрства народнай асветы БССР А. Д. Іовенка меў на руках вынікі замераў яшчэ з вясны мінулага года. Больш «свежых» яму ў райвыканкоме не прадаставілі.

З размовы стала ясна, што ў значна большай ступені, чым радыяцыя, хвалявалі студэнтаў пытанні надзённага побыту. Адразу пасля прыезду іх вельмі непрыемна ўразіла, напрыклад, пасцельная бялізна: сырая, замытая, не вельмі чыстая. Потым звыкліся. А зараз скардзяцца на харчаванне. У талерках часцей за ўсё — бульба і мяса. Няма гародніны, смятаны, малака. У сціплай да занядбаласці сталоўцы, дзе харчуюцца студэнты, паварыха Ганна Панцялееўна Бертніковіч сумна распавядала:

— Прашу ўжо каторы раз і гародніну, і малако. Але ж параўнайце заяўкі і накладныя ды запасы нашы паглядзіце,— яна расчыніла дзверы халадзільніка. Нішчымніца на паліцах рэзала вочы.— А на тыя прадукты, што выдзяляюць, машыны не дапрасіцца. Так што няхай студэнты не крыўдуюць: што магу, тое гатую.

З кіраўніком групы студэнтаў М. А. Бабіем адбыўся вось такі дыялог:

— Як справы з забяспечанасцю работай?

— Няма пытанняў. У сельскай гаспадарцы работы хапае.

— А з харчаваннем?

— Таксама няма. Харчуемся ў сталоўцы.

— А вось, кажуць, гародніны не стае?

— Дык што ж зробіш.

— У сталовай няма з чаго гатаваць ежу...

— Магчыма, узнікаюць цяжкасці, але мы іх на сабе не адчуваем.

— Частка студэнтаў займаецца работамі, не прадугледжанымі дагаворам...

— Нашай рабочай сілай распараджаецца кіраўніцтва саўгаса.

— А як вы думаеце выконваць дагаворныя абавязацельствы?

— Гэта ў дырэктара павінна галава балець, дзе яму патрэбны людзі.

І на пытанне, навошта ж тады было агарод гарадзіць (мелася на ўвазе заключэнне дагавору), Мікалай Аляксеевіч шчыра прызнаўся: «Не ведаю».

Зразумела, не ён яшчэ на пачатку лета заключыў дагавор з гаспадаркай і яму цяжка растлумачыць фармалізм гэтага дакумента. Да таго ж, калі пойдзе размова аб выкананні абавязацельстваў, яго справа маленькая, ён будзе ўжо далёка.

Аспірант, на два тыдні адарваны ад сваёй асноўнай работы на кафедры, ператвараецца ў арганізатара вытворчасці, забеспячэнца, выхавацеля, а ў рэшце рэшт, у падзёншчыка, якому больш-менш спакойна адбыць свае два тыдні — і замена.

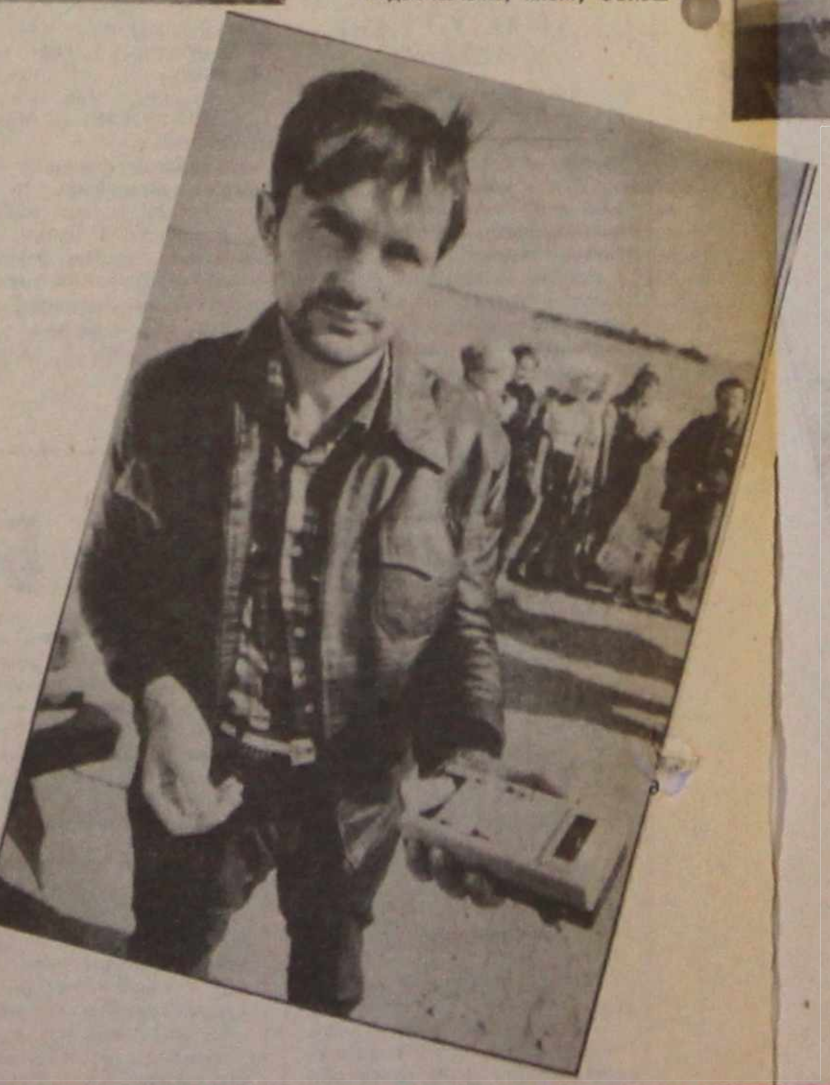

Эксперыментальная база «Раднянскае». Шчыльнае воблака белаватага пылу нібы зраслося з сеялкай і трактарам, што яго нараджалі. І толькі на разваротах, выпісваючы «васьмёркі», трактар вырываўся з яго, і тады на сеялцы можна было разгледзець сутулаватую постаць з характэрным абрысам рэспіратара на твары.

Ускрайкам поля — прычэп, гружаны мяхамі са збожжам. На іх у позе турэцкага султана на адпачынку Косця Лебедзеў, другакурснік хімфака. «Сеем, — растлумачыў ён відавочнае.— На сеялцы стаім праз дзень. Сёння чарга Сашы Выжынскага». Толькі калі сеялка пад'ехала загружацца, сцягнуўшы запылены рэспіратар, дыхнуў Саша чыстага паветра. Твар у брудных разводах ад пылу, пасівелі вейкі, бровы, валасы.

— Дзе пасля такой работы сёння мыцца будзеш?

— Заўтра лазня.

— А іншым днём?

— Пад умывальнікам, больш няма дзе.

— Што ведаеце наконт радыяцыі ў вашай мясцовасці?

— Яшчэ на факультэце казалі, што становішча нармальнае, дэкан даведку паказваў.

Адносіны студэнтаў і кіраўніцтва эксперыментальнай базы склаліся своеасабліва. Як і ў саўгасе «Высакоўскае», пэўная колькасць студэнтаў па дамоўленасці з дырэктарам А. А. Валатковічам упадабала работы, не названыя ў дагаворы, і, здаецца, гэта задаволіла абодва бакі. «Па рабоце прэтэнзій не маем»,— зазначыў Анатоль Анатольевіч.

Нагадалася сустрэча. Пажылая жанчына-брыгадзір скардзілася: «Няма каму на камбайне сядзець, буртаваць, пенсіянераў прашу, каб хоць саломай закідалі тыя бурты. Толькі 4 гектары на сёння ўбралі, а ўсяго ж — 75...» — яна заплакала, махнула рукою, адышла.

Слёзы роспачы і крыўды ад бяссілля перад раўнадушшам, неарганізаванасцю, абыякавасцю.

А як жа дагавор? Згодна з ім, галоўнае для студэнтаў — дапамагчы з уборкай ураджаю. На жаль, той амаль не аформлены бланк, які паказваў нам кіраўнік групы В. М. Ламака, юрыдычнай сілы не мае, ды і не прытрымліваецца яго ніхто. Натуральна, што і візай СЭС ён не адзначаны. Так што застаецца спадзявацца на сумленнасць абодвух бакоў — студэнтаў у рабоце, а дырэкцыі базы ў разліку.

Можна пасумаваць, што дагавор, як новая форма юрыдычна замацаваных эканамічных адносін паміж гаспадаркай і студэнтамі, не знайшоў укаранення ў жыццё. Агляд сельгасатрадаў даказвае, што гэта залежала найперш ад сур'ёзнасці адносін да яго. Кагосьці радавалі канкрэтызаваныя адносіны з гаспадаркай, яснасць мэты і вызначанасць перспектывы, а хтосьці застаўся задаволены і амаль вуснай дамоўленасцю. «Судзіцца з імі не будзем. Ашукаюць — пакрыўдзімся і паедзем...»

С. ГРЫЦ,
наш спец. кар.

НА ЗДЫМКАХ: другакурсніцы юрыдычнага факультэта Тамара Крук і Іна Усцімчук; бяздзейнічае дазіметр у руках урача І. Гаеўскага; А. Выжынскі і К. Лебедзеў.

Фота аўтара.

ПРАЕКТ

ПАЛАЖЭННЕ
аб студэнцкім савеце факультэта, Белдзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна

Перабудова вышэйшай адукацыі ў краіне, удасканаленне вучэбнага працэсу ў ВНУ прад'яўляе павышаныя патрабаванні да студэнцкіх прадстаўнікоў у вучоных саветах універсітэта і факультэтаў. Складанасць і адказнасць задач, якія яны вырашаюць, патрабуе ўдасканалення і дэмакратызацыі сістэмы іх выбару і справаздачнасці перад студэнцкім калектывам універсітэта.

I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ.

1.1. Студэнцкія прадстаўнікі, выбраныя ў вучоны савет, складаюць студэнцкі савет адпаведна факультэта ці універсітэта.

1.2. Студэнцкі савет уяўляе сабой студэнцкую палату адпаведнага вучонага савета і складае не менш 25 працэнтаў яго колькасці.

1.3. Членам студэнцкага савета (студэнцкім прадстаўніком) можа быць любы студэнт дзённай формы навучання, выбраны ў адпаведнасці з дадзеным палажэннем.

1.4. Студэнцкія прадстаўнікі выбіраюцца ў студэнцкія саветы факультэтаў і універсітэта тэрмінам на два гады.

1.5. Задачамі студэнцкага савета з'яўляюцца:

— абарона інтарэсаў і правоў студэнцтва;

— каардынацыя дзейнасці ў галіне вучэбнай, навуковай работы студэнтаў розных факультэтаў, арганізацыя абмену інфармацыяй паміж імі для паляпшэння якасці падрыхтоўкі спецыялістаў, удасканалення вучэбнага працэсу.

2. ВЫЛУЧЭННЕ КАНДЫДАТАЎ У ЧЛЕНЫ СТУДЭНЦКАГА САВЕТА.

2.1. Правам вылучэння кандыдатаў у студэнцкі савет валодаюць:

— дэканат;

— грамадскія арганізацыі і грамадскія фарміраванні факультэта;

— студэнты БДУ маюць права самавылучэння, сабраўшы не менш 10 працэнтаў подпісаў ад агульнай колькасці студэнтаў, што вучацца з імі на адным факультэце.

2.2. Вылучэнне кандыдатаў праходзіць не больш двух тыдняў і заканчваецца не пазней, чым за тыдзень да выбараў.

2.3. Вылучэнне кандадатаў ажыццяўляецца на шырокай дэмакратычнай аснове. Кандыдаты ў студэнцкі савет выступаюць перад студэнцкай аўдыторыяй, у друкаваных органах факультэтаў і універсітэта. Кожны студэнт БДУ мае права агітаваць як «за», так і «супраць» любога кандыдата.

3. ВЫБАРЫ СТУДЭНЦКІХ ПРАДСТАЎНІКОЎ.

3.1. Арганізацыяй і правядзеннем выбараў у студэнцкі савет займаецца аргкамітэт з прадстаўнікоў грамадскіх арганізацый.

3.2. Аб месцы і часе правядзення выбараў студэнцкі калектыў інфармуецца не пазней, чым за два тыдні да выбараў.

3.3. Члены студэнцкага савета факультэта выбіраюцца шляхам прамых выбараў усімі членамі студэнцкага калектыву тайным галасаваннем. Выбранымі лічацца кандыдаты, якія набралі большасць галасоў ад прымаўшых удзел у выбарах у межах нормы прадстаўніцтва.

3.4. Падлік галасоў пры правядзенні выбараў і абнародаванне іх вынікаў ажыццяўляецца аргкамітэтам.

3.5. Выбраны студэнцкі савет факультэта на сваім пасяджэнні дэлегіруе прадстаўніка ў студэнцкі савет БДУ тэрмінам на два гады.

Прадстаўнік выбіраецца большасцю галасоў членаў студэнцкага савета факультэта адкрытым галасаваннем.

3.6. Студэнцкі савет БДУ з колькасці сваіх членаў выбірае прадстаўніка, які каардынуе дзейнасць савета.

3.7. У выпадку выбыцця па нейкіх прычынах члена студэнцкага савета факультэта дадатковыя выбары, як правіла, не праводзяцца. Выбыўшы прадстаўнік выбіраецца на чарговых выбарах.

3.8. У выпадку выбыцця члена студэнцкага савета універсітэта узамен яго накіроўваецца іншы прадстаўнік факультэта.

4. ДЗЕЙНАСЦЬ СТУДЭНЦКІХ САВЕТАЎ.

4.1. Студэнцкія саветы кіруюцца ў сваёй дзейнасці палажэннямі аб вучоным савеце ВНУ, аб вышэйшай навучальнай установе СССР.

4.2. Студэнцкі савет з ліку сваіх членаў можа ўтвараць камісіі:

— вучэбную;

— па навуковай рабоце;

— па міжвузаўскіх сувязях;

— сацыялагічных даследаванняў і вывучэння грамадскай думкі.

Для вырашэння бягучых пытанняў сваёй дзейнасці студэнцкі савет можа ўтвараць іншыя камісіі. Стварэнне камісій з'яўляецца кампетэнцыяй выключна студэнцкага савета.

4.3. Член студэнцкага савета абавязан:

— сумленна адносіцца да работы ў савеце і яго камісіях;

— рэгулярна, не радзей двух разоў у год, трымаць справаздачу аб сваёй рабоце ў савеце перад студэнцкай аўдыторыяй, якая яго выбірала.

4.4. Студэнцкі савет мае права:

— выносіць пытанні на парадак дня вучонага савета;

— удзельнічаць у абмеркаванні пытанняў вучэбнай, навуковай, вытворчай дзейнасці, у разглядзе і зацвярджэнні Статута БДУ;

— удзельнічаць у выбранні рэктара, дэкана факультэта, вылучаць на гэтыя пасады кандыдатуры;

— па абмяркоўваемых на пасяджэннях вучонага савета пытаннях рыхтаваць даклады і садаклады;

— арганізоўваць канферэнцыі, дыскусіі, апытанні студэнтаў і выкладчыкаў па вучэбных і навуковых пытаннях;

— рэкамендаваць найбольш здольных студэнтаў да навучання ў аспірантуры;

— карыстацца паслугамі вучэбных і навуковых устаноў універсітэта, неабходных для ажыццяўлення іх дзейнасці;

— арганізоўваць і праводзіць уласныя пасяджэнні для абмеркавання пытанняў сваёй дзейнасці.

4.5. Студэнцкія саветы падтрымліваюць сувязі і супрацоўнічаюць з грамадскімі арганізацыямі і фарміраваннямі, органамі студэнцкага самакіравання універсітта, іншых ВНУ.

4.6. Дзейнасць студэнцкіх саветаў адлюстроўваецца ў газеце «Беларускі універсітэт», факультэцкіх друкаваных органах, якія адкрываюць пастаянныя рубрыкі.

5. АДКЛІКАННЕ СТУДЭНЦКАГА ПРАДСТАЎНІКА.

5.1. Студэнцкі прадстаўнік, які не апраўдаў даверу студэнцкага калектыву, можа быць адазваны са студэнцкага савета да заканчэння тэрміну яго паўнамоцтваў.

5.2. Права пастаноўкі пытання аб адкліканні маюць арганізацыі і асобы, пералічаныя ў п. 2.1. данага палажэння.

5.3. Пытанне аб адкліканні студэнцкага прадстаўніка вырашаецца тайным галасаваннем студэнцкага калектыву факультэта.

Студэнцкі прадстаўнік лічыцца адкліканым, калі за яго водзыў прагаласавала не менш 50 працэнтаў ад агульнай колькасці студэнтаў, якія прымалі ўдзел у галасаванні.

Прадстаўнік студэнцкага савета факультэта, выбраны ў студэнцкі савет універсітэта і адкліканы ў адпаведнасці з даным палажэннем, складвае свае паўнамоцтвы ў абодвух саветах.

А У НАС! А У ВАС?

Ёсць чаму павучыцца

— У СССР прэса даволі своеасаблівая. Друкуюць усё без разбору. Асабліва многа пішуць пра тое, хто куды паехаў і хто каго сустракаў. У ФРГ зусім інакш. Калі канцлер ФРГ Гельмут Коль ці іншы дзяржаўны дзеяч накіроўваюцца ў замежную паездку, у паведамленнях сродкаў масавай інфармацыі дарэмна шукаць такія звесткі. Поўных тэкстаў прамоў таксама ніводная газета не надрукуе. Паведаміць самае галоўнае: тэму перагавораў, ці супадаюць пункты гледжання канцлера і партнёра. Далей прывядзе выказванні бакоў. На гэтым усё. Той, хто пажадае прачытаць поўны тэкст выступленняў, можа звярнуцца ў ведамства друку і інфармацыі федэральнага ўрада — матэрыялы вышлюць бясплатна.

Вось першыя ўражанні, якія атрымаў наш госць з ФРГ Дзітрых Фогель. І невыпадкова ў першую чаргу ён звярнуў увагу на друк: Дзітрых — студэнт факультэта журналістыкі Мюнстэрскага універсітэта. Нядаўна ён з групай заходнегерманскіх студэнтаў пабываў у Савецкім Саюзе. Маршрут падарожжа пралягаў праз Мінск, дзе сустрэча з будучымі гісторыкамі дала ім магчымасць пазнаёміцца з жыццём савецкага студэнцтва, наогул з сістэмай вышэйшай адукацыі ў краіне.

Студэнтаў нашага універсітэта, як, безумоўна, і гасцей, цікавілі многія пытанні. Праўда, даволі абмежаваны час сустрэчы не дазволіў пачуць адказы на ўсе. І ўсё ж цікаўнасць у нейкай ступені была запатолена. Нам хацелася, напрыклад, даведацца, ці існуе ў ФРГ Закон аб друку? Вось што паведаміў Дзітрых Фогель:

— Адзінага федэральнага Закона аб друку ў ФРГ няма да гэтага часу. На кожнай зямлі — сваё заканадаўства (сур'ёзных разыходжанняў паміж імі няма). У аснове кожнага — артыкул 5 Канстытуцыі ФРГ, які дазваляе бесперашкодна выказваць сваю думку вусна ці пісьмова, атрымліваць інфармацыю з агульнадаступных крыніц. Цэнзуры тут таксама не існуе. Выдаванне дзяржаўнай, ваеннай і іншых тайнаў караецца законам. Забараняецца ўмешвацца ў інтымную сферу жыцця грамадзян, друкаваць паклёп і дэзінфармацыю.

— Сёння ў нас самае балючае пытанне — ахова навакольнага асяроддзя. Ці вырашана яно ў вас?

— У пачатку гэтага года кабінет Г. Коля прапанаваў да Закона наступныя папраўкі: больш строга караць за нанясенне ўрону прыродзе, павысіць адказнасць прамысловых прадпрыемстваў і іх работнікаў, забяспечыць дзяржаве дадатковую крыніцу прыбытку, абкладваючы высокімі штрафамі тых, хто абагачаецца за кошт парушэння прыродаахоўных правіл. На кожным прадпрыемстве ўсе рабочыя і служачыя праходзяць «экалагічную адукацыю». Аддзел па рабоце з грамадскасцю выдае ілюстраваны часопіс, праводзіць семінары і прэс-канферэнцыі, на якіх ідзе размова аб ахове навакольнага асяроддзя.

Яшчэ адзін удзельнік сустрэчы Петэр Фрай пры развітанні зазначыў, што нядрэнна было б, каб ва універсітэтах ФРГ больш вучылася савецкіх студэнтаў (зараз гэта ў асноўным германісты, гісторыкі, фізікі). Як, напрыклад, кітайскіх — іх тут больш за 10 тысяч. У ФРГ ёсць чаму павучыцца.

А. ГУСАК,
студэнт гістарычнага факультэта.

АЎДЫТОРЫЯ № 7

Першая хваля публікацый і перадач, прысвечаных «памятнаму» дню выхаду рок-музыкі з падполля, згубіла сваю ранейшую моц.

Прайшоў пэўны час. Сапраўдныя таленавітыя музыканты, адданыя выбранаму шляху, набылі вялікую папулярнасць. Астатнія — зніклі ў моры падобных адзін на аднаго гуртоў.

Але за некалькі гадоў афіцыйнага існавання рок-культуры ўзровень музычнай крытыкі амаль не палепшыўся. Яскравых, кампетэнтных крытыкаў не чуваць.

«Аўдыторыя № 7» звяртаецца да ўсіх, хто аддае час і месца музычным перадачам і рубрыкам. Тэлебачанне, радыё, газеты і часопісы! Становішча музычнай крытыкі катастрафічнае. Матэрыялу з'явілася шмат, але ў большасці — гэта не крытыка, а канстатацыя існавання плюс уражанні.

Звяртаемся да вас. Няхай матэрыялаў будзе менш, але якасць і інфарматыўнасць іх — вышэй. Трэба змяняць адносіны да музычнай крытыкі.

Спадзяёмся, што наш заклік будзе пачуты.

У «Аўдыторыі» дзяжурыць
Зміцер ЛУКАШУК.

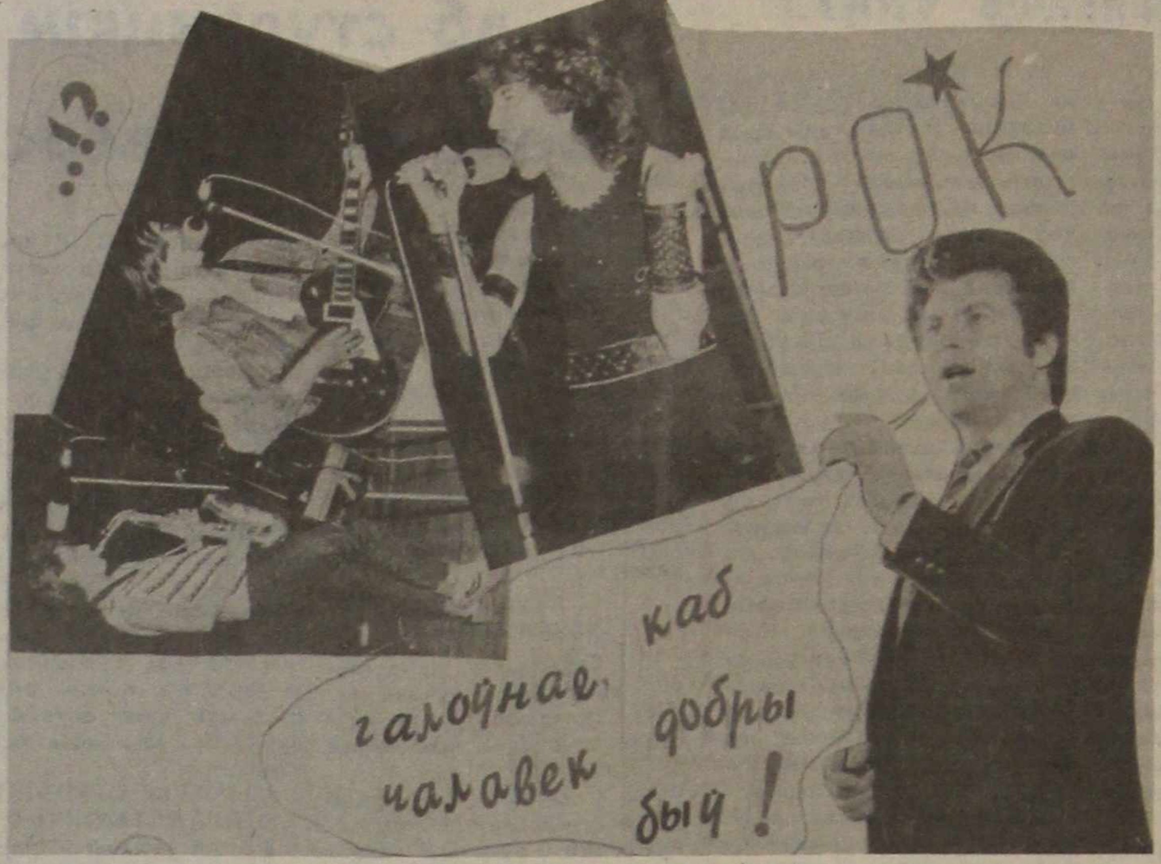

З ПЯТАГА НА ДЗЕСЯТАЕ

...«Аўдыторыя № 7» кампетэнтна заяўляе: чуткі аб тым, што Арцём Цялегін паедзе з Мінска разам з «АВИА», не пацвердзіліся...

...Пры НПА «Цэнтр» створаны тэатр-студыя «Мроя». У яго састаў уваходзяць гурты «Мроя», «Рэй», «Хой».

...Ірландскі квартэт «Ю-ТУ» збіраецца ў новае турнэ...

...KISS пачалі работу над новай студыйнай пласцінкай.

...У Маскве прайшлі гастролі «Пінк Флойд».

Што робім, хлопцы? — Тусуемся!

Школа ленінградскага рок-н-рола вядома не толькі ў нашай краіне, але ўжо і за мяжой. Рок-музыканты з берагоў Нявы займаюць верхнія радкі ў хіт-парадах. Карацей кажучы, Ленінградскаму рок-клубу рэклама не патрэбна.

А вось Мінскаму — відаць, неабходна як паветра. Таму што на сённяшні дзень мінскія меламаны не толькі не ведаюць гуртоў, якія туды ўваходзяць, але наогул і не чулі аб існаванні рок-клуба ў сталіцы Беларусі.

Вось адкажыце мне: каго вы ведаеце з беларускіх выканаўцаў, якія гурты? Адразу адкінем «Верасоў» і «Песняроў». Значыць, так: «Бонда», «Мроя», «Мясцовы час» — тры больш-менш вядомых. Далей, магчыма, хто назаве «Уліс», «Зарціпо», «Рэй» — яшчэ тры. Падумаўшы, прыбавім сюды «Магістрат», які з'явіўся не так даўно. І ўсё!

Цікава, што ніводзін з іх не ўваходзіць у Мінскі рок-клуб!!! А «Мясцовы час» дык і зусім з Полацка.

У чым жа справа? Прывяду такі прыклад. Некалі рок-гурт «Магістрат» уваходзіў у рок-клуб. Але ішоў час, хлопцы пачалі часцей выступаць, і рок-клуб ператварыўся для іх у абузу. Яны пакінулі яго. І зараз нядрэнна сябе адчуваюць, шмат гастралююць.

Тлумачэнне гэтаму адно: увесь сакрэт у камерцыйным дырэктары. Яго не бачаць гледачы, але яго справа заўсёды на вачах. Так, толькі дзякуючы намаганням менавіта камерцыйнага дырэктара мы час ад часу можам убачыць афішу-запрашэнне на канцэрт «Магістрата».

У Ленінградскім рок-клубе існуе традыцыя: жадаючым стаць яго членамі прапануюць прайсці экзамен — праслухоўванне. У выніку туды трапляюць толькі тыя, хто мае перспектыву росту. У Мінскім рок-клубе такое не практыкуецца. Таму тым, хто мае шанц, наш клуб і не перашкаджае, і не дапамагае.

На мой погляд, самым (альбо адным з...) моцным з'яўляецца гурт «Кондар», У іх узаемаразуменне на сцэне, нядрэнны вакал, вострыя тэксты, апрабаваны арт-рок з хардавымі ўстаўкамі — гэта вылучае гурт у лік самых перспектыўных. Застаецца папрацаваць над сольнымі партыямі, знайсці актыўнага камерцыйнага дырэктара, і — я ўпэўнены, поспех забяспечаны.

Усё новыя гурты пакідаюць рок-клуб. Не так даўно гэта зрабіў «Экстратон», які працуе ў стылі «Новая хваля». Частка яго музыкантаў улілася ў гурт «Макіяж», створаны Арцёмам Цялегіным.

Як змяніць сітуацыю? Давайце звернемся да вопыту Ленінградскага, Свярдлоўскага рок-клубаў, Маскоўскай рок-лабараторыі. Хопіць вучыцца толькі на ўласных памылках! Давайце або працаваць па-сапраўднаму, або зусім не брацца за гэтую справу, каб не збіваць з панталыку маладых музыкантаў, не кампраметаваць рок-рух.

ДЫСАНАНС

КАНЦЭРТ НЕ АДБЫЎСЯ, АЛЕ...

інтэрв'ю ў Жэні Белаусава ў час яго нядаўняга прыезду ў Мінск я ўзяў

Няма неабходнасці прадстаўляць гэтага маладога (10 верасня яму споўнілася 21 год) спевака: песні «Дзяўчынка мая сінявокая», «Начное таксі», «Алушта», «Такое кароткае лета» сталі шлягерамі, як толькі прагучалі па тэлебачанні і радыё. Многа палемічнага ў тым, што стварае Белаусаў: мне здаецца, не вытрымлівае ніякай крытыкі славеснае напаўненне «Дзяўчынкі» — своеасаблівага «лэйбла» на песенным тавары Жэні. Магчыма, без гэтай песні папулярнасць спевака не была б настолькі ашаламляльнай, але менавіта яе вылучае невялікі розум. Шкада, бо ў жыцці Жэня Белаусаў выклікаў уражанне намнога лепшае, чым на тэлевізійным экране.

— Жэня, некалькі слоў пра сябе...

— Нарадзіўся ў Харкаве ў сям'і вайскоўца. Школу і музычнае вучылішча скончыў у Курску, дзе потым працаваў два гады ў розных музычных калектывах. У восемдзесят другім годзе пазнаёміўся з Любоўю Варапаевай і Віктарам Дарохіным. Гэта знаёмства і прадвызначыла мой сённяшні дзень.

— А як ставяцца бацькі да таго, чым ты займаешся?

— Яны лічаць гэта не да канца сур'ёзнай работай. Для іх сур'ёзна — калі працуеш на дзяржаўным прадпрыемстве, дзе можна зарабляць на пенсію.

— Сёння — пік тваёй папулярнасці: тры месяцы ты ўзначальваеш айчынны музычны Алімп...

— Гэта толькі стартавы разбег. Нічога ж яшчэ не адбылося.

— Што ж, добры пачатак... А твой падыход да адбору песень?

— На першым месцы — музыка, каб чалавек меў магчымасць хоць на гадзіну пакінуць убаку брыдоту, складанасці жыцця. Я не падзяляю творчых ідэй тых артыстаў, якія спяваюць песні на перабудовачныя, вострасацыяльныя тэмы. Чалавек дастаткова стаміўся і на рабоце, і ў чарзе ў магазінах, дзе нічога няма. Ён прыйшоў на канцэрт адпачыць. Я прыхільнік таго, каб на сцэне было свята. Імкнуся, каб на маіх канцэртах чалавек жыў у нейкім рамантычным свеце.

— Ці азначае гэта, што ты не зусім station ацэньваеш творчасць, скажам, Шаўчука, Цоя?

— Не! Няма сумненняў — такая музыка патрэбна. Але хіба ж так неабходна, каб з экрана тэлевізара (асабліва калі ідзе праграма «Взгляд») гучалі толькі песні барацьбы? Так, у іх «моцныя» тэксты. Праўда, са «слабым» музычным фонам. Усё вельмі непрафесійна, на мой погляд. Нават, калі ёсць ідэя, настрой, а чалавек няправільна пяе па нотах, ці проста «не строіць» гітара — адразу знікае жаданне слухаць. Ва ўсякім разе ў мяне.

— Ты прытрымліваешся тэзіса «чыстага мастацтва»?

— Што ты! Мастацтва дзеля мастацтва — гэта нейкая арыгінальная авангардысцкая музыка, якую разумеюць толькі тыя, хто яе стварае. Тое, чым займаюся я,— відавочна камерцыйная музыка. Музыка, пры стварэнні якой прымаецца пад увагу тое, што яна павінна спадабацца слухачам. Падлічваецца ўсё, нават кожны музычны зварот, каб песня стала шлягерам.

— А цябе не палохае, што ў тваіх песнях няма пасылу на глыбіню думак?

— Не, я ж сказаў, што гэта не самамэта. Тым больш, што ўсё яшчэ наперадзе.

— Наступнае пытанне, на першы погляд, выпадковае: як ты ставішся да творчасці «Ласкового мая»?

— У іх ёсць многа станоўчага: запамінальная мелодыя, своеасаблівая манера выканання, але мяне аддаляе непрафесійнасць аранжыровак, спеваў. Часам гэта гучыць, як жалезам па шкле.

— А тое, што на афішах ты «Белаусаў Жэня»,— твая знаходка, састаўная іміджу?

— Пачалося ўсё з таго, што мне проста не падабаецца імя Яўген (смяецца і дэкламуе: Яўген Белаусаў). Па-мойму, лепш Жэня. Гэта бліжэй да майго ўзросту, іміджу, тым больш, што прыйдзе яшчэ час, калі я стану Яўгенам Віктаравічам.

— Твае планы на бліжэйшы час?

— Цяпер выходзіць сольны дыск-гігант. Да таго ж запісваю магнітафонны альбом. Хачу крыху змяніць стыль. Музыка, зразумела, застанецца камерцыйнай. А далей... Я чалавек прымхлівы, таму не скажу, што збіраюся змяніць.

У той вечар Жэня меў вольны час. На пытанне, што будзе рабіць, адказаў: «Хачу пайсці на рыбалку».

Дарэчы, вольным у яго быў і наступны дзень — канцэрты Жэні Белаусава ў Мінску не адбыліся.

Што ж здарылася? Па дагаворы пры пасрэдніцтве кааператыва Жэня Белаусаў і група «Комбинация» павінны былі даць у Мінску чатыры канцэрты, за што і абавязалася філармонія выплаціць 50 працэнтаў дагаворнай сумы да канцэртаў і астатнія 50 працэнтаў — пасля заканчэння. Заставалася гадзіна да першага канцэрта, аднак адміністрацыя філармоніі не думала плаціць. Артысты толькі што «апякліся» у Пінску, дзе, адпрацаваўшы ўсе дагаворныя абавязацельствы, грошай так і не атрымалі. таму зусім лагічна, што Белаусаў і яго група адмовіліся выступаць: дагавор парушаны філармоніяй. Ды і яе прадстаўнік Л. А. Бажко, па словах Жэні, вёў сябе некарэктна, а гледачам паведамілі, што канцэрты адмяняюцца не па віне адміністрацыі. Агонь незадаволенасці гледачоў быў накіраваны на Белаусава. Белае назвалі чорным.

Такую вось кашу прыгатавалі мясцовыя чыноўнікі ад культуры. Так што ў адмене канцэртаў быў вінаваты зусім не дождж.

Сяргей ШАПРАН.

ЗНАЁМЦЕСЯ

ПАВАДЫР

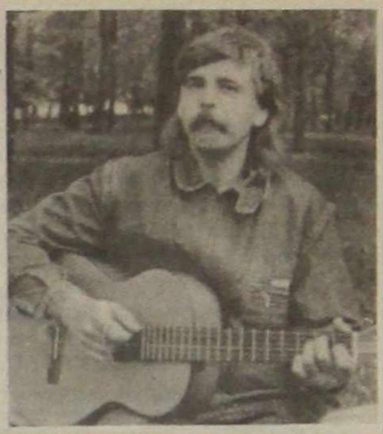

Няма сумненняў, вы беспамылкова пазналі на фотаздымку Алеся Камоцкага. І, напэўна, шмат хто здзівіўся, убачыўшы рубрыку. Але мы не памыліліся. Імя Алеся вядома слухачам не толькі як саксафаніста рок-гурта «Зарціпо», але і як барда. Большасць нават лепш ведае яго ў другой якасці. Менавіта пра Алеся «у другой якасці» і пойдзе зараз гаворка.

У апошні час Алесь Камоцкі больш-менш рэгулярна пачаў выходзіць да слухачоў са сваімі сольнымі канцэртамі. Што ж уяўляюць сабою песні Алеся? Калі паглядзець на яго творчасць з боку музычнай афарбоўкі, давядзецца шчыра прызнаць, што яна не выдзяляецца багаццем і яскравасцю. Але цудоўная, захапляючая меладычнасць згладжвае беднасць музычнай афарбоўкі. Плюс да гэтага простыя, лёгкія, вясёлыя тэксты, напісаныя на прыгожай і чыстай беларускай мове. У словах, здаецца, б'е крыніца народнага гумару. Пасля яго песень душа нібыта ажывае. Хочацца хаця б падзякаваць за песні на роднай мове.

Акрамя таго за прастатой і весялосцю Алесевых песень добра чутны роздум над пытаннямі і клопатамі, якія хвалююць сучаснага чалавека. І ў першую чаргу бяздушнасць тых, побач з кім ты ідзеш.

Таму давайце спынімся і ўважліва паслухаем Алеся Камоцкага. Пазнаёмімся, падумаем.

Так, мы не памыліліся, паставіўшы рубрыку «знаёмцеся». Знаёмцеся з Алесем Камоцкім, з яго новымі песнямі «Рэклама фенолфталеіну», «Птушкі і гнёзды», «Заводзім гаспадарку», знаёмцеся з роднай моваи, з гісторыяй, з тым, хто побач, з самім сабою.

Сапраўдны музыкант ніколі не стаіць на месцы, ён заўсёды ў пошуку. Погляд на жыццё, на творчасць, на грамадства, на стан і духоўны патэнцыял Чалавека ў Алеся арыгінальны.

«Аўдыторыя № 7» плануе працяг знаёмства з А. Камоцкім. Сачыце за выхадам «Беларускага універсітэта».

Матэрыялы паласы
падрыхтаваў да друку
Зміцер ЛУКАШУК.

НА НЕКАЛЬКІ СЛОЎ

СВОЙ ХЛОПЕЦ

31 жніўня Арцёму Цялегіну споўнілася дваццаць. Многа гэта ці мала? Арцём лічыць, што гэта вельмі многа.

Мы сядзім на кухні і смакуем гарбату. Цялегін трымае на каленях сваю гітару. Мы з ім старыя сябры. Пры кожнай сустрэчы, якія бываюць, на жаль, не так часта, ён абавязкова бярэ ў рукі гітару — паказаць новую песню. Гэта прыемна. Песня часцей за ўсё з'яўляецца працягам размовы: маўляў, вось, паслухай мае думкі наконт гэтага пытання. Ён пачынае іграць, і час знікае.

У кожнага ёсць права на асабістую думку. Ды хвалюе мяне зараз іншае. Ужо не толькі мэтры беларускага друку вядуць музычныя старонкі, але і шматтыражныя выданні звяртаюцца да гэтай тэмы. Той, хто цікавіцца, інфармацыі мае шмат. Але якой якасці? У пераважнай большасці матэрыялаў няма глыбіні, прафесійнага крытычнага разгляду як музыкі, так і вершаў.

...Зніклі словы, змоўклі гукі. Мы з Арцёмам пачалі новую гутарку. Але гэта ўжо іншыя песні...

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

Цана 2 кап.
Мінская паліграфічная фабрыка «Чырвона зорка» МВПЛ імя Я. Коласа.
28 верасня
Зак. 1631.
Т. 2000 экз.

220080, Мінск-80, УНІВЕРСІТЭЦКІ ГАРАДОК, ВУЛ. БАБРУЙСКАЯ, 9, ПАВЕРХ 4, ПАКОІ 74-75.
ТЭЛЕФОН 20-68-27.

Рэдактар
М. Г. ЗАГОРСКАЯ.